

Veřejná podpora a školství

Ing. Gabriela Kinclová
Odbor veřejné podpory
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Praha, červen 2014

Struktura prezentace

- I. Obecné pojetí veřejné podpory (VP) v oblasti školství
- II. Analýza rozhodnutí EK – Itálie - vzdělávací služby subjektů odborného vzdělávání
- III. VP a činnosti VŠ – stručný přehled vhodných výjimek (*DM, SOHZ, GBER*)

I.

Obecné pojetí VP v oblasti školství (VP a školství obecně)

VP a školství obecně 1/

Veřejná podpora (čl. 107 odst. 1 SFEU) – základní znaky (pomůcka):

- Z** – zvýhodnění podniku/určitých odvětví výroby (podnik=subjekt vykonávající hospodářskou činnost, tj. činnost spočívající v nabízení zboží a/nebo služeb na trhu)
- V** – veřejné prostředky (původ podpory)
- O** – ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU
- N** – narušení/hrozba narušení hospodářské soutěže

VP – pouze pokud splněny všechny znaky současně!

VP a školství obecně 2/

Východisko = výklad soudních orgánů EU:

„veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému a financované a kontrolované státem, lze považovat za nehospodářskou činnost“

(např. Sdělení Komise č. (2012/C 8/02), odst. 26)

VP a školství obecně 3/

Nepřítomnost hospodářské činnosti → není splněn znak „Z“
→ nejedná se o VP

Neplatí pro následující vzdělávací činnosti škol:

- služby **financované převážně rodiči/žáky** nebo komerčními příjmy
- vzdělávací služby, které s ohledem na jejich povahu, strukturu financování a **konkurenci komerčních** soukromých organizací je nutné považovat za hospodářské.

VP a školství obecně 4/

Nepřítomnost VP dále v těchto případech:

- veřejné financování zaměřené na činnosti vykonávané státem (prostřednictvím dotovaných subjektů) v rámci výkonu veřejné moci (veřejné knihovny)
- podpora směřuje na činnosti, které mají čistě místní dopad (podpora nemá za následek přilákání poptávky nebo investic do regionu, vliv na přeshraniční trhy je nepatrný) (srov. znak „O“)

II.

Analýza rozhodnutí EK – vzdělávací služby subjektů odborného vzdělávání

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 1/

- šetření zahájeno na základě stížnosti
- předmět šetření – několik podprogramů upravených vyhláškou ministerstva, konkrétně:
 - a) podpora na splacení nákladů z minulosti
 - b) pobídky k dobrovolnému odchodu ze zaměstnání
 - c) přizpůsobení provozních budov a zařízení závazným bezpečnostním předpisům a přístupu zdravotně postižených osob
 - d) přizpůsobení informačních systémů
 - e) vzdělávání školitelů s cílem vyhovět podmínkám pro akreditaci

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 2/

- subjekty odborného vzdělávání - činnosti:
 - neobchodní činnost v obecném zájmu („veřejné odborné vzdělávání“)
 - od r. 1997 možnost poskytovat určitý druh „soukromého“ vzdělávání (obchodní vzdělávací služby na konkurenčním základě určené jak podnikům/jejich zaměstnancům, tak jednotlivcům, a hrazené v tržních cenách)

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 3/

- zkoumání hospodářského charakteru činnosti:
 - „služba“ (není-li služba, není naplněn znak podniku)
 - služby – výkony poskytované za úplatu (úplata tvoří přiměřený zisk a je zpravidla sjednána mezi poskytovatelem a příjemcem služby)
 - některé činnosti vůbec nepředstavují služby (např. státní vzdělávací systém – *společenská funkce, neziskovost, financované státem, na základě prosté úhrady určitých způsobilých výdajů*)
 - hospodářské i nehospodářské činnosti mohou společně existovat ve stejném odvětví a mohou být poskytovány stejnou organizací (v daném případě zajištěno oddělené účetnictví)
 - služba hospodářského charakteru prokázána u vzdělávání poskytovaného za tržní ceny

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 4/

- zkoumání hospodářského charakteru činnosti:
 - NAVÍC úvaha EK:
 - v důsledku vývoje pojetí hospodářské činnosti (stát může vytvořit podmínky vedoucí k vytvoření trhu) → nehospodářské činnosti se mohou stát hospodářskými
 - určité činnosti v rámci veřejného systému vzdělávání → hospodářský charakter
 - tento typ činnosti nicméně v souladu s čl. 106 (ex 86) odst. 2 („služby obecného hospodářského zájmu“ = SOHZ), neboť splněno:
 - oddělené účetnictví
 - subjekty odborného vzdělávání pověřeny SOHZ závaznými akty v souladu s právními předpisy
 - žádné riziko nadměrných náhrad (oddělené účetnictví – podpora omezená na výši způsobilých nákladů)

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 5/

- základní posouzení Komise (EK):
 1. podpora je poskytována z veřejných zdrojů (národní fond)
 2. podpora je selektivní (určena jen pro subjekty odborného vzdělávání) a určité služby mají hospodářský charakter (obchodní vzdělávací služby)
 3. narušení hospodářské soutěže a 4. vliv na obchodní výměnu – „*podmínky jsou v případě státních podpor často spojené*“ (cit.) → zkoumán pouze vliv na obchod: někteří příjemci aktivní na regionální nebo nadregionální úrovni (působí v jiných členských státech, účast v mezinárodních sítích - „Exemplo“), značný obchodní obrat
- u hospodářských činností se jedná o veřejnou podporu

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 6/

- posouzení slučitelnosti – jednotlivé podprogramy:
 - a) podpora na splacení nákladů z minulosti – zkoumané výjimky:**
 - de minimis – NE (vysoké částky podpory)
 - výjimka pro podporu na vzdělávání (ex nař. 68/2001, nyní GBER) – NE (podpora není vázaná na způsobilé náklady)
 - výjimka pro podporu pro MSP (ex nař. 70/2001, nyní GBER) – NE (neumožňuje provozní podporu)
 - pokyny pro regionální podporu – NE (muselo by být omezeno pouze na znevýhodněné regiony)
- podpora je neslučitelná (uloženo navrácení)

Analýza rozhodnutí EK – Itálie 7/

b) pobídky k dobrovolnému odchodu ze zaměstnání + c) přizpůsobení informačních systémů:

- dtto (provozní charakter; nevyhovuje žádným výjimkám)
- podpora je neslučitelná (uloženo navrácení)

d) přizpůsobení budov a zařízení + e) vzdělávání školitelů:

- přizpůsobení budov a zařízení – lze výjimku pro podporu na zaměstnávání tělesně postižených pracovníků (ex nař. 2204/2002, nyní GBER); vzdělávání – vyhovuje výjimce dle nař. 68/2001 (nyní GBER – podpora na školení)
- podpora je slučitelná

III.

VP a činnosti škol (VŠ) – stručný přehled možných výjimek

Výjimky VP – činnosti škol 1/

Východisko – rozlišení druhů činnosti/možná úprava VP:

<p>Výzkumná a vývojová činnost</p> <p>„Placené“ vzdělávání (<i>nad rámec veřejného vzdělávání</i>)</p> <p>Ostatní činnosti (<i>ubytovací, stravovací služby aj.</i>)</p>	<p>V&V/de minimis/ GBER/ SOHZ</p>
<p>Veřejné vzdělávání (postaveno mimo pravidla VP 😊)</p>	

Výjimky VP – činnosti škol 2/ GBER

Výjimky v rámci blokové výjimky (GBER):

- **investiční podpora**
 - regionální investiční podpora (intenzita dle mapy regionální podpory)/podpora určená malým a středním podnikům (intenzita 10-20%)
 - investiční podpora za účelem ochrany ŽP
- **provozní podpora**
 - podpora na poradenské služby pro malé a střední podniky (intenzita 50 %)
 - podpora na vzdělávání (nevztahuje se na povinné vzdělávání dle vnitrostátních předpisů; intenzita 50 – 70 %)

Výjimky VP – činnosti škol 3/ GBER

Výjimky v rámci blokové výjimky (GBER):

- **provozní podpora (pokrač.)**
 - podpora na nábor znevýhodněných pracovníků/jejich asistenci (intenzita 50 %)
 - Podpora na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků/na dodatečné náklady s tím spojené (intenzita 75 %/100 %)
- *navíc výjimky pro VaVal – viz předchozí prezentace*

Výjimky VP – činnosti škol 4/ de minimis

Změny v porovnání s předchozím nařízením:

- podpora možná pro podniky v potížích
- zavedení pojmu „jediný podnik“ → o limit 200 tis. EUR „se dělí“ více subjektů – závisí na:
 - vlastnických vztazích
 - rozhodovacím vlivu
 - právu jmenovat/odvolat většinu členů některého orgánu jiného subjektu
- nové (rozšířené) požadavky na transparentnost podpory ve formě půjček a záruk

Výjimky VP – činnosti škol 5/ de minimis

Nové nařízení – v ČR bude používáno teprve od 1.7. (využití přechodného ustanovení); důvod – adaptace centrálního registru podpor malého rozsahu (RDM).

Pro potřeby poskytovatelů již k dispozici:

- aktualizovaný metodický pokyn k použití RDM
- příručka s výkladem pojmu „jediný podnik“ (včetně praktických příkladů)

Výjimky VP – činnosti škol 6/ SOHZ

SOHZ – základní principy (!):

1. Služby vycházejí z veřejného zájmu
2. Služby jsou adresované veřejnosti
3. **Trh není schopen** při dodržení nároků na uspokojení veřejného zájmu (cena, kvalita, kontinuita, dostupnost) **zajistit** ⇒ opodstatněnost **zapojení veřejných zdrojů**

Výjimky VP – činnosti škol 7/ SOHZ

Objem zapojených veřejných zdrojů (výše veřejných plateb) -
určující faktor:

- pro stanovení míry závažnosti dopadu na hospodářskou soutěž
- pro volbu odpovídající (nejvhodnější) výjimky pro VP u SOHZ ze strany veřejného orgánu

Výjimky VP – činnosti škol 8/ SOHZ

SDĚLENÍ
(vysvětlení hlavních pojmů)

NAŘÍZENÍ 360/2012 o de minimis pro
podniky pověřené SOHZ

ROZHODNUTÍ 2012/21/EU
(výjimka z oznamovací povinnosti)

RÁMEC
(podmínky posuzování
slučitelnosti)

Výjimky VP – činnosti škol 8/ SOHZ

Základní požadavky:

- ❖ vázanost podpory pouze na SOHZ (oddělené účetnictví)
- ❖ pověření (právní akt/y - závazek objednatele a poskytovatele služeb)
- ❖ omezení výše podpory (u de minimis max. 500 tis. EUR/3roky; Rozhodnutí SOHZ max. 15 mil. EUR/rok – zde navíc omezení pouze na „čisté náklady“ SOHZ)
- ❖ kontrola (dodržení limitu de minimis/vyloučení překompensace)

Výjimky VP – činnosti škol 9/ závěr

Povinnosti před poskytnutím VP dle výjimek ve vztahu k EK:

- **GBER** – podporu je nutné oznámit EK (20 pracovních dnů od účinnosti), ale lze bez dalšího poskytnout
 - **De minimis** – není nutné oznamovat EK, lze přímo poskytnout
 - **SOHZ:**
 - de minimis SOHZ
 - Rozhodnutí SOHZ
- } není nutné vůbec oznamovat EK (předem ani dodatečně); lze bez dalšího poskytnout

Děkuji za pozornost